

2012. gada pārskata ziņojums

Kopsavilkums

EIROPAS DATU
AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

2012. gada pārskata ziņojums

Kopsavilkums

***Europe Direct* dienests jums palīdzēs rast atbildes
uz jautājumiem par Eiropas Savienību**

Bezmaksas tālruņa numurs (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Daži mobilā tālruņa operatori aizliedz pieeju 00 800 numuriem,
vai arī par zvanišanu uz šiem tālruņa numuriem var būt jāmaksā.

Liela daļa papildu informācijas par Eiropas Savienību ir pieejama internetā.
Tai var piekļūt, izmantojot Europa serveri (<http://europa.eu>).

Kataloga dati ir atrodami šīs publikācijas beigās.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2013. gads

ISBN 978-92-9242-014-7

doi:10.2804/55607

© Eiropas Savienība, 2013. gads

Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta

IEVADS

Šis ir Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU) darbību 2012. gada pārskata ziņojuma kopsavilkums. Pārskata ziņojums aptver 2012. gadu — devīto gadu, kopš EDAU darbojas kā neatkarīga uzraudzības iestāde, kuras uzdevums ir nodrošināt fizisko personu pamattiesību un brīvību — jo īpaši privātās dzīves — aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Eiropas Savienības iestādēs un struktūrās. Pārskata ziņojums arī aptver EDAU uzraudzītāja biedra Pītera Hastinksa (Peter Hustinx) un uzraudzītāja palīga Džovanni Butarelli (Giovanni Buttarelli), kopīgā piecu gadu pilnvaru termiņa ceturto gadu.

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs tika izveidots saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001 (turpmāk „Regula”)¹, lai aizsargātu personisko informāciju un privāto dzīvi, kā arī veicinātu labu praksi ES iestādēs un struktūrās. Mūsu uzdevums ir:

- **uzraudzīt un nodrošināt** personas datu un personīgās dzīves aizsardzību, ES iestādēm un struktūrām apstrādājot privātu personu datus;
- **konsultēt** ES iestādes un struktūras visos jautājumos, kas ir saistīti ar personīgās informācijas apstrādi. ES likumdevējs mūs konsultē par ierosinātiem tiesību aktiem un jaunas politikas izstrādi, kas var ietekmēt privātumu;
- **uzraudzīt** jaunās tehnoloģijas, kas var ietekmēt personas datu aizsardzību;
- **iesaistīties** pirms Eiropas Savienības Tiesas, lai sniegtu speciālistu padomus saistībā ar datu aizsardzības tiesību aktu interpretēšanu;
- **sadarboties** ar valstu uzraudzības iestādēm un citām uzraudzības struktūrām, lai uzlabotu personas datu aizsardzības konsekvenci.

Šogad tika pieliktas īpašas pūles, lai uzlabotu mūsu organizācijas lietderību un efektivitāti pašreizējos sarežģītajos apstākļos. Šajā kontekstā mēs ar mūsu iekšējo un ārējo ieinteresēto personu palīdzību pabeidzām plašu stratēģisko pārskatu, kas ļāva noteikt skaidrus mērķus 2013./2014. gadam, tika apstiprināts iekšējais Reglaments, kas attiecas uz visām EDAU darbībām, un pieņemts Gada vadības plāns. Līdz ar to mūsu iestāde 2012. gadā sasniedza pilnu briedumu.

Mēs 2012. gadā atkal esam izvirzījuši jaunus mērķus dažādās darbības jomās. Lai uzraudzītu, kā ES iestādes un struktūras apstrādā personas datus, mēs ar aizsardzības inspektoriem iestādēs un struktūrās sadarbojamies vēl vairāk nekā iepriekšējā periodā. Turklāt mēs redzējam mūsu jaunās īstenošanas politikas rezultātus: vairākums ES iestāžu un struktūru, tostarp daudz aģentūru, ir panākušas ievērojamu progresu saistībā ar atbilstību Datu aizsardzības regulai, kaut gan joprojām ir dažas, kurām darbība vēl ir jāuzlabo.

Apspriežoties par jauniem likumdošanas pasākumiem, mēs sniedzām rekordlielu atzinumu skaitu par dažādiem tematiem. Mūsu galvenais dienas kārtības jautājums bija ES datu aizsardzības tiesiskā regulējuma pārskats. Tomēr datu aizsardzību ietekmēja arī Stokholmas programmas īstenošana brīvības, drošības un tiesiskuma telpā un digitālā programma, kā arī iekšējā tirgus jautājumi, piemēram, finanšu sektora reforma un sabiedrības veselības un patērētāju tiesību aizsardzība. Tāpat mēs paplašinājām sadarbību ar citām uzraudzības iestādēm.

1 Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

2012. GADA NOZĪMĪGĀKĀS DARBĪBAS

EDAU 2012. gadā turpināja izaugsmi gan darbības mēroga, gan jomu ziņā, tomēr tai pašā laikā, ņemot vērā budžeta ierobežojumus, tika efektīvi samazināti resursi.

Redzējums un metodoloģija

Tika pabeigts pagājušā Gada pārskata ziņojumā minētais Stratēģiskais pārskats, kurā izstrādātā Stratēģija 2013./2014. gadam nosaka redzējumu un metodoloģiju, kas nepieciešama, lai uzlabotu mūsu spēju lietderīgi un efektīvi darboties sarežģītajos apstākļos. Stratēģiju papildināja pieņemtais Reglaments, kas vienā visaptverošā dokumentā nosaka šīs institūcijas organizācijas un darba procedūras, kā arī Gada vadības plāns, kas ir plānošanas darbību un darba slodzes pārvaldības pamats. Visi trīs dokumenti ir cieši saistīti. Līdz ar to Stratēģiskajā pārskatā noteiktās pamatvērtības un pamatprincipi ir iekļauti Reglamenta 15. pantā, bet darbības, kas ir jaunās 2013./2014. gada Stratēģijas pamatā, ir īstenotas 2013. gada vadības plānā.

Datu aizsardzības inspektori

Datu aizsardzības inspektoru (DAI) darba atbalstam 2012. gada maijā mēs veicām anketas veida pētījumu par DAI statusu. Šī pētījuma secinājumi tika apkopoti ziņojumā, kurā ir uzsvērti vairāki pozitīvi rezultāti, kā arī ir noskaidrotas dažas jomas, kurās rada bažas, un mēs plānojam šīs jomas vērīgi uzraudzīt.

Provizoriskās pārbaudes

Mēs 2012. gadā saņēmām 119 paziņojumus par provizoriskām pārbaudēm un sniedzām 71 provizorisko pārbauzu atzinumu. Pēc rūpīgas analīzes 11 gadījumos provizoriskā pārbaude netika veikta. Pretstatā iepriekšējiem gadiem, kad pie mums bieži vērsās lielas ES iestādes, 2012. gadā mēs lielāko daļu atzinumu sniedzām ES aģentūrām un struktūrām. Kopumā 2012. gadā pieņemtie atzinumi bija par standarta administratīvajām procedūrām, piemēram, personāla novērtējumu un veselības datu apstrādi, kā arī uzņēmējdarbības pamatdarbībām, piemēram, par apstrādes darbībām saistībā ar aktīvu iesaldēšanu Komisijā, pārskatītām Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanas (OLAF) izmeklēšanas procedūrām un interesējošām gada deklarācijām. Mēs bijām gandarīti, ka pēc EDAU atzinumiem 2012. gadā varējām izbeigt 92 lietas.

Apmeklējumi

Mēs 2012. gadā apmeklējām sešas aģentūras, par kurām bija aizdomas, ka tās nav pietiekami iesaistījušās atbildības ziņā vai nav bijusi pietiekama saziņa starp aģentūru un EDAU. Šie apmeklējumi izrādījās ļoti lietderīgi, lai paplašinātu informētību un lai vadība apņemtos rūpīgāk ievērot Regulu. Mēs pārbaudījām 15 ES iestādes un struktūras, kā arī novērtējām iepriekš veiktās pārbaudes.

Konsultāciju sniegšana

Ņemot vērā iepriekšējo gadu tendences, 2012. gadā mūsu konsultatīvais darbs tiesību aktu jomā sasniedza vēl nebijuši augstu rādītāju, proti, mēs sniedzām 33 atzinumus, 15 oficiālas piezīmes un 37 neoficiālas piezīmes.

Datu aizsardzības nozīme turpina palielināties: bez jau pierastajām prioritātēm, kas ir brīvības, drošības un tiesiskuma telpa (BDTT) un starptautiskā datu nosūtīšana, 2012. gadā arvien biežāk tika sniegti atzinumi par iekšējo tirgu un veselības nozari. Savukārt straujā notikumu attīstība Digitālās programmas jomā izpaužas kā tiesību aktu priekšlikumu pieplūdums.

Datu aizsardzības tiesiskā regulējuma pārskatīšana

Atsaucoties uz janvārī publicēto priekšlikumu par reformu paketi², ko veido regula un direktīva, martā mēs sniedzām savu atzinumu. Pēc tam runās, paziņojumos presei un citādos veidos visa gada garumā mēs turpinājām akcentēt potenciālās problemātiskās jomas un iespējamos uzlabojumus.

Digitālās programmas un tehnoloģijas

Digitālo programmu un tehnoloģiju jomā mēs publicējām atzinumu par mākoņdatošanu. Jauno tehnoloģiju ietekme ir un paliks vissvarīgākā šajā jomā, un tā atklāj datu aizsardzības principu, piemēram, integrētā privātuma un automātiskā privātuma, ieviešanas nepieciešamību.

Sabiedrības veselības un patērētāju tiesību aizsardzības joma

Sabiedrības veselības un patērētāju tiesību aizsardzības jomā mēs novērojām tendenci, kas turpina paplašināties, proti, jaunu digitālo tehnoloģiju apvienošanu ar esošo praksi pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas nolūkā. Šie centieni ir apsveicami, un personalizētai aprūpei un pakalpojumiem ir liels potenciāls. Tomēr, ievērojot personas veselības datu konfidencialitāti, patērētāju uzticību jauniem pakalpojumiem var veicināt un uzturēt tikai ar nosacījumu, ka tiek ievēroti datu aizsardzības pamatprincipi.

Sadarbība ar datu aizsardzības iestādēm

EDAU un 29. panta datu aizsardzības darba grupai bija sadarbība dažādos jautājumos, jo īpaši attiecībā uz atzinumiem par ierobežojumu saistībā ar nolūku un savieno-

2 http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/Consultation/Reform_package.

jamu izmantošanu, viedā režģa datu aizsardzības ietekmes novērtējuma veidnēm un atvērtiem datiem, kur EDAU ir darbojies kā referents. Mēs sniedzām nozīmīgu ieguldījumu arī saistībā ar atzinumiem, kas tika pieņemti par datu aizsardzības reformas diskusijām, mākoņdatošanu, atbrīvojumu no piekrišanas sīkfailu izmantošanai un jaunām tendencēm biometriskajās tehnoloģijās.

Saskaņota uzraudzība

Datu aizsardzības iestādēm, kas iesaistītas *EURODAC* un Muitas informācijas sistēmas saskaņotās uzraudzības veikšanā, EDAU nodrošināja produktīvu sekretariātu. Turklāt 2012. gada novembrī notika jaunās **Vizu informācijas sistēmas** (VIS) Uzraudzības koordinācijas grupas pirmā sanāksme. Saņemot savu primāro uzdevumu — pārraudzīt pakāpenisku sistēmas izvēšanu un sekmēt sadarbību starp dalībvalstīm, grupa apsprieda tās pirmo darba programmu un dalījās informācijā par EDAU darbībām un dažādās dalībvalstīs veiktajām pārbaudēm.

Iekšējā organizācija

Lai attīstītu un koncentrētu mūsu kompetencei informācijas tehnoloģiju un datu aizsardzības jomā, organizācijā 2012. gadā tika izveidots jauns sektors — IT politika. Šajā sektorā darbojas informācijas tehnoloģiju (IT) speciālisti ar praktisku pieredzi IT jautājumu risināšanā, kā arī politikā un uzraudzībā. Tas uzlabo mūsu spēju novērtēt jaunu tehnoloģiju radītos privātuma riskus, sazināties ar citu datu aizsardzības iestāžu tehnoloģiju speciālistiem un datu kontrolētājiem sniegt norādījumus par integrētā privātuma un privātuma pēc noklusējuma principiem. Tas nodrošina arī to, ka mēs varam attīstīt savas uzraudzības metodes un rīkus atbilstoši tehnoloģiju attīstībai, jo īpaši saistībā ar liela mēroga informācijas sistēmām, kurām veic saskaņotu uzraudzību. Šis sektors atbalstīs arī iestādes iekšējās IT saskaņotākas politikas izstrādi.

Resursu pārvaldība

Pēc ceturkšņa budžeta izpildes pārskatīšanas, kurā piedalījās iestādes vadības padome, mūsu budžeta izpilde palielinājās no 75,66 % 2010. gadā līdz 90,16 % 2012. gadā. Jauni IT rīki, piemēram, *Sysper2* (cilvēkresursi) un *MIP* (komandējumu pārvaldība) ir paaugstinājuši EDAU cilvēkresursu pārvaldības funkcijas efektivitāti un profesionalitāti.

Svarīgākie skaitļi par EDAU darbību 2012. gadā

- pieņemts 71 provizorisku pārbaužu atzinums, 11 atzinumi bez provizoriskas pārbaudes
- saņemtas 86 sūdzības, 40 atzītas par pieņemamām
- saņemtas 27 konsultācijas par administratīviem pasākumiem
- veiktas 15 pārbaudes uz vietas un 6 apmeklējumi
- publicēta 1 pamatnostādne par personīgās informācijas apstrādi atvaļinājuma un brīva darba režīma jomā.
- sniegti 33 atzinumi par tiesību aktiem cita starpā par iniciatīvām, kas saistītas ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, tehnoloģiju attīstību, starptautisko sadarbību, datu nosūtīšanu, sabiedrības veselību vai iekšējo tirgu.
- publicēti 15 oficiālu piezīmju kopumi cita starpā par intelektuālā īpašuma tiesībām, civilās aviācijas drošību, ES kriminālpolitiku, Teroristu finansēšanas izsekošanas sistēmu, energoefektivitāti vai Tiesību un pilsonības programmu.
- sniegti 37 neoficiālu piezīmju kopumi

UZRAUDZĪBA UN ĪSTENOŠANA

Viens no EDAU galvenajiem uzdevumiem ir neatkarīga datu apstrādes darbību uzraudzība Eiropas iestādēs un struktūrās. Tiesisko regulējumu nodrošina ar datu aizsardzības Regulu (EK) Nr. 45/2001, kas paredz vairākus pienākumus datu apstrādātājiem, kā arī vairākas tiesības tām personām, kuru personas dati tiek apstrādāti.

Uzraudzības pienākumi var būt dažādi — no datu aizsardzības inspektoru konsultēšanas un atbalstīšanas, izmantojot riskantu datu apstrādes operāciju provizorisku pārbaudi, līdz izmeklēšanas, tostarp pārbažu uz vietas, veikšanai un sūdzību izskatīšanai. Turpmāk ES administrācijai var notikt arī konsultācijas par administratīviem pasākumiem vai tematisku pamatnostādņu publicēšana.

Mūsu stratēģiskais mērķis

Sekmēt "datu aizsardzības kultūru" ES iestādēs un struktūrās, lai tās zinātu savus pienākumus un atskaitītos par datu aizsardzības prasību ievērošanu.

Datu aizsardzības inspektori

Katrā ES iestādē un struktūrā jābūt vismaz vienam **datu aizsardzības inspektoram** (DAI). Gan jau esošās iestādēs un struktūrās, gan jaunās aģentūrās vai kopuzņēmumos 2012. gadā tika iecelti vienpadsmit jauni DAI, līdz ar to DAI kopskaits bija 58 inspektori. Regulāra sadarbība ar viņiem un viņu koptikls ir svarīgi efektīvas uzraudzības nosacījumi. EDAU strādāja cieši kopā ar "DAI kvartetu", kurā ietilpst četri DAI (Padome, Eiropas Parlaments, Eiropas Komisija un Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde), kas koordinē DAI tīklu. EDAU apmeklēja DAI sanāksmes, kuras notika Eiropas Ķīmisko vielu aģentūrā (ECHA) Helsinkos 2012. gada martā un Eiropas Centrālajā bankā novembrī.

Provizoriskas pārbaudes

Regulā (EK) Nr. 45/2001 paredzēts, ka uz jebkuru personas datu apstrādes darbību, kas var radīt konkrētus riskus datu subjektu tiesībām un brīvībām, attiecas EDAU provizoriska pārbaude. Pēc tam EDAU nosaka, vai šī apstrādes darbība atbilst Regulai.

Riskantu apstrādes operāciju provizoriskās pārbaudes joprojām ir svarīgs uzraudzības aspekts. Mēs 2012. gadā saņēmām 119 paziņojumus par provizoriskām pārbaudēm (2 tika atsaukti). Lai gan esam veikuši vairākuma ES iestāžu pieprasītās *ex-post* provizoriskās pārbaudes, ES aģentūru, jo īpaši jaunizveidoto, ieviestās apstrādes darbības, izdoto pamatnostādņu novērtējums, kā arī vairāki aģentūru apmeklējumi 2012. gadā radīja paziņojumu skaita pieaugumu. Mēs 2012. gadā sniedzām 71 atzinumu par provizoriskām pārbaudēm un 11 atzinumus par neprovizoriskām pārbaudēm. No šiem skaitļiem redzams, ka esam izskatījuši ievērojamu skaitu lietu, 2012. gadā sniedzot 13 kopējos atzinumus un atbildot uz pavisam 41 paziņojumu.

Atbilstības uzraudzība

Mūsu 2010. gada decembra stratēģijas dokumentā EDAU paziņoja, ka "viņš turpinās veikt periodiskus "pētījumus", lai gūtu ieskatu par datu aizsardzības ievērošanu ES iestādēs un struktūrās un lai viņš varētu noteikt atbilstošus iekšējos uzdevumus savu secinājumu izskatīšanai". Mēs 2012. gada maijā sākām pētījumu par datu aizsardzības inspektoriem (DAI), lai uzraudzītu ES iestāžu un struktūru atbilstību Regulas 24. pantam. Lai gan ar gandarījumu varam ziņot, ka DAI funkcija ES administrācijā ir labi izveidota, tomēr pastāv vairākas problemātiskas jomas. Jo īpaši rūpīgi uzraudzīsim to DAI faktisko pilnvarojumu ilgumu, kuri ir līgumdarbinieki, augsto DAI mainību, iespējamus interešu konfliktus, jo īpaši attiecībā uz DAI, kuri strādā administrācijā. Ja nepieciešams, mēs šādus jautājumus izskatīsim katrā gadījumā atsevišķi.

Mēs 2012. gada jūnijā sākām pētījumu aptaujas veidā par datu aizsardzības koordinators (DAK) funkciju Eiropas Komisijā. Par šī pētījuma rezultātiem tiks sagatavots atsevišķs ziņojums, kas tiks publicēts 2013. gadā.

Sūdzības

Saskaņā ar Datu aizsardzības regulu viens no EDAU galvenajiem pienākumiem ir izskatīt un izmeklēt sūdzības, kā arī veikt izmeklēšanu pēc savas iniciatīvas vai pamatojoties uz sūdzību.

EDAU 2012. gadā saņēma 86 sūdzības (aptuveni par 20 % mazāk, salīdzinot ar 2011. gadu, kas apstiprina mūsu tīmekļa vietnē pieejamās tiešsaistes sūdzību iesniegšanas veidlapas efektivitāti, samazinot nepieņemamo sūdzību skaitu). No šīm sūdzībām 46 bija pirmšķietami nepieņemamas, vairākums no tām bija saistītas ar datu apstrādi valsts līmenī atšķirībā no datu apstrādes ES iestādē vai struktūrā.

Pārējās 40 sūdzības bija jāizmeklē padziļināti (pieaugums aptuveni par 54 %, salīdzinot ar 2011. gadu). Turklāt 15 pieņemamas sūdzības, kuras tika iesniegtas iepriekšējos gados (četras 2009. gadā, trīs 2010. gadā un astoņas 2011. gadā), 2012. gada 31. decembrī joprojām bija izmeklēšanas, pārskatīšanas vai pēcpārbaudes posmā.

Konsultācijas par administratīviem pasākumiem

Norādījumu sniegšanas nolūkā 2012. gada 23. novembrī mēs publicējām politiku par konsultācijām uzraudzības un ieviešanas jomā. Papildu darbs tika veikts arī saistībā ar ES iestāžu un struktūru **konsultācijām par administratīviem pasākumiem** attiecībā uz personas datu apstrādi. Tika aplūkoti dažādi jautājumi, tostarp par maksas pieprasīšanu fiksēto līniju tālrunu lietotājiem attiecībā uz zvaniem, kas nav veikti saistībā ar darba uzdevumiem, ES darbinieku oficiālās

adrešu grāmatas interneta publikāciju, apliecību ievākšanu no īstermiņā nolīgtiem aģentiem, administratīvās sadarbības nolīgumos izmantojamiem līguma noteikumiem un medicīnisku datu nosūtīšanu starp iestādēm.

Horizontālās norādes

Mēs 2012. gadā publicējām Pamatnostādnes par personīgās informācijas apstrādes vadību **atvaļinājuma un brīva darba režīma procedūrās**. Mēs rīkojām DAK apmācības, kontrolētāju darbseminārus, ieviesām DAI veltītu sadaļu EDAU tīmekļa vietnē un DAI palīdzības tālruna līniju. Mēs sniedzām arī savu Novērtējuma ziņojumu, kurā aplūkojam Eiropas iestāžu un struktūru atbilstību EDAU 2010. gada martā pieņemtajām pamatnostādnēm par videonovērošanu.

Pašlaik mēs strādājam pie pamatnostādnēm par neierašanos darbā un atvaļinājumiem, speciālistu konkursiem un atlasī, e-uzraudzību un datu nosūtīšanu.

POLITIKA UN KONSULTĀCIJAS

EDAU datu aizsardzības jautājumos konsultē Eiropas Savienības iestādes un struktūras daudzās politikas jomās. Šie konsultatīvie pienākumi ir saistīti ar jaunu tiesību aktu priekšlikumiem, kā arī citām iniciatīvām, kas var ietekmēt personas datu aizsardzību Eiropas Savienībā. Parasti tie izpaužas kā oficiāls atzinums, taču EDAU var arī sniegt norādes, iesniedzot piezīmes vai politiskus dokumentus.

Mūsu stratēģiskais mērķis

Nodrošināt, lai ES likumdevējs (Komisija, Parlaments un Padome) būtu informēts par datu aizsardzības prasībām un integrētu datu aizsardzību jaunos tiesību aktos.

Galvenās tendences

Datu aizsardzības jomā 2012. gadā parādījās nozīmīgas tendences. Komisija turpināja publicēt daudz tiesību aktu priekšlikumu, kas ietekmē datu aizsardzību un kuru galvenā tēma bija plaša esošo datu aizsardzības noteikumu reforma. Šis projekts ierindojās EDAU 2012. gada darba kārtības augšgalā, un tāds arī paliks, turpinoties likumdošanas procedūrai.

Stabils mūsu sniegto atzinumu skaita pieaugums tika novērots 2012. gadā. Mēs sniedzām 33 atzinumus, 15 oficiālas piezīmes un 37 neoficiālas piezīmes par dažādām tēmām. Ar šīm un citām darbībām mēs īstenojam savas 2012. gadam noteiktās prioritātes, kā norādīts mūsu uzskaites reģistrā.

Līdzīgi iepriekšējo gadu tendencēm, EDAU atzinumu aptverto jomu loks ir turpinājis paplašināties. Vienlaikus ar tādu tradicionālo prioritāšu kā brīvības, drošības un tiesiskuma telpas (BDTT) vai starptautiskās datu nosūtīšanas attīstību rodas jaunas jomas. Vairāki atzinumi 2012. gadā bijuši pievērsti digitālajam tirgum un patērētāju drošībai tiešsaistes vidē. To vidū īpaši nozīmīgas bija personas veselības datu un personas kredītinformācijas tēmas.

EDAU atzinumi un svarīgākie jautājumi

Komisija 25. janvārī pieņēma tās reformu paketi, kas ietvēra divu tiesību aktu priekšlikumus: vispārēju Regulu par datu aizsardzību un īpašu Direktīvu par datu aizsardzību policijas un tieslietu jomā. Mūsu pirmā reakcija bija atzinīgs vispārējās Regulas vērtējums kā liels solis ceļā uz datu aizsardzību Eiropā. Mēs 7. martā pieņēmām atzinumu, kurā gan vispārīgi, gan padziļināti izklāstījām savu nostāju par abiem priekšlikumiem. Publiskā paziņojumā EDAU secināja, ka šie abi tiesību aktu priekšlikumi joprojām nepietuvinātu Eiropu visaptverošam datu aizsardzības noteikumu kopumam gan valstu, gan ES līmenī visās ES politikas jomās.

Mēs 2012. gadā publicējām arī atzinumu par **mākoņdatošanu**, lai uzsvērtu datu aizsardzības principus un šīs nozīmīgās parādības pareizas īstenošanas svarīgo lomu. Šajā atzinumā mēs sīki aplūkojām un pamatojām nepieciešamos datu aizsardzības standartus mākonī. Šādi atzinumi ir paredzēti, lai sniegtu norādījumus un kļūtu par atsaucē kritērijiem nākamajām aktuālajām tēmām un datu aizsardzības jautājumiem.

Arvien lielākā sarežģītību **plaša patēriņa tehnoloģiju un interneta savietojamība** (piemēram, viedierīcēs) rada jaunus izaicinājumus personas informācijas apstrādes ierobežošanai līdz nolūkam, kura dēļ tā ir ievākta. Dažu mūsu nesen veikto darbu centrālais aspekts bija piekļuve ierobežotai informācijai vai iepriekš mazsvarīgu vai nepieciejamu datu izmantošana jaunos nolūkos. Atzinums par viediem skaitītājiem, t. i., ierīcēm, kas var ievērojami ietaupīt enerģiju, bet potenciāli var būt mājas novērošanas veids, ir mūsu komentēta priekšlikuma piemērs, kas atspoguļo šo tendenci.

Attiecībā uz **brīvības, drošības un tiesiskuma telpu** (BDTT) atkārtojas jautājums par nepieciešamību. Mēs esam snieguši vairākus atzinumus, kuros bija plaši aplūkots šis datu aizsardzības princips. Tā tas bija mūsu atzinuma gadījumā par *EURODAC, SIS II* un Eiropas Kibernozieģumu centru. Mēs skaidri apzināmies tiesībsargājošo iestāžu vēlmi noziedības novēršanas nolūkos cīnīties par paaugstinātu piekļuvi citām datubāzēm, piemēram, muitas un imigrācijas iestāžu izmantotajām datubāzēm.

Arī ar **iekšējo tirgu** saistīti atzinumi 2012. gadā joprojām palika uzmanības lokā, papildus akcentējot digitālo tirgu. Mēs finanšu tirgus regulējuma jomā pieņemām arī četru atzinumu paketi.

Tiesu lietas

Neviens EDAU lēmums netika apstrīdēts Eiropas Savienības Tiesā 2012. gadā, un mēs nesākām tiesvedību pret citām ES iestādēm vai struktūrām. Tiesa pieņēma lēmumus divās lietās, kurās mēs darbojāmies kā persona, kas iestājusies lietā.

Pirmais lēmums bija par iespējamu Austrijas datu aizsardzības iestādes *Datenschutzkommission (DSK)* neatkarības trūkumu. Lietā Komisija pret Austriju (Lieta C-614/10) mēs iesaistījāmies, atbalstot Komisiju. Tiesa savā 2012. gada 16. oktobra lēmumā secināja, ka Austrijas *DSK* nav nepildījusi datu aizsardzības Direktīvā noteiktās neatkarības prasības.

Otrā lieta, kurā mēs iesaistījāmies, bija lietā *Egan and Hackett* pret Eiropas Parlamentu (Lieta T-190/10). Abas prasījās

šajā lietā lūdza publisku pieeju diviem dokumentiem, kas bija saistīti ar divu parlamenta locekļu pieteikumiem saņemt parlamentārās palīdzības piemaksu, kuros bija minēti palīgu vārdi. Parlaments atteicās sniegt pieeju, pamatojoties uz to, ka šie vārdi ir personas dati, kuru izpaušana pārkāptu attiecīgo personu privātuma intereses. Tiesa tās 2012. gada 28. marta lēmumā atcēla atteikumu, jo Parlaments nebija pierādījis, cik lielā mērā tādu dokumentu atklāšana, kuros ir norādīti bijušo Parlamenta deputātu palīgu vārdi, konkrēti un iedarbīgi mazinātu viņu tiesības uz privāto dzīvi.

Mēs lūdzām atļauju iesaistīties vēl divās citās lietās, kuras šī dokumenta sarakstīšanas brīdī vēl nav izskatītas. Pirmā lieta ir vēl viena tiesību pārkāpšanas darbība saistībā ar datu aizsardzības iestāžu neatkarību, šajā gadījumā pret Ungāriju (Lieta C-288/12). Otrā neizskatītā lieta ir ZZ pret EIB, ko izskata Eiropas Savienības Civildienesta tiesa (Lieta F-103/11). EIB veiktas iekšējas aizskaršanas izmeklēšanas laikā aizskaršanā apvainotajām personām tika nosūtīta pilna sūdzība par iespējamo aizskaršanu, tostarp ar to saistītie dokumenti (kuros bija medicīniskās izziņas). EDAU iesaistījās, atbalstot prasītāju, ciktāl šī prasība bija pamatota uz iespējamu datu aizsardzības noteikumu pārkāpumu.

SADARBĪBA

EDAU sadarbības ar citām datu aizsardzības iestādēm, lai veicinātu datu aizsardzības konsekvētu ievērošanu visā Eiropā. Sadarbības uzdevums ir attiecināms arī uz sadarbību ar uzraudzības struktūrām, kas ir izveidotas saskaņā ar agrāko ES „trešo pilāru” un saistībā ar lielpajoma IT sistēmām.

Mūsu stratēģiskais mērķis

Pilnveidot labo sadarbību ar datu aizsardzības iestādēm, jo īpaši ar 29. panta darba grupu, lai nodrošinātu lielāku datu aizsardzības konsekvenci ES.

Darba grupu, kas minēta 29. pantā, veido valstu datu aizsardzības iestāžu (DAI), EDAU un Komisijas pārstāvji (pēdējā darba grupai nodrošina arī sekretariātu). Tai ir galvenā nozīme Direktīvas 95/46/EK konsekventas piemērošanas nodrošināšanā.

Mēs 2012. gadā aktīvi piedalījāmies darba grupas pasākumos, jo īpaši piedaloties tematiskajās apakšgrupās, piemēram, par robežām, ceļošanu un tiesībaizsardzību, e-pārvaldi, finanšu jautājumiem, privātuma nākotni, starptautisko nosūtīšanu, pamatnoteikumiem un tehnoloģijām. Turklāt mēs sniedzām nozīmīgu ieguldījumu 2012. gadā pieņemtajos atzinumos, proti, datu aizsardzības reformas diskusijās (divi atzinumi), par mākoņdatošanu³, atbrīvojumu no piekrišanas sīkfailu izmantošanai un biometrisku tehnoloģiju attīstību.

Mēs bijām arī referenti vai līdzreferenti atzinumā par ierobežojumu saistībā ar nolūku un atpakaļsaderīgu izmantošanu (Pamatnosacījumu apakšgrupā), atzinumā par viedā režģa datu aizsardzības ietekmes novērtējuma veidni (Tehnoloģiju apakšgrupā) un atzinumā par atvērtiem datiem (E-pārvaldes apakšgrupā). Visus trīs atzinumus paredzēts apstiprināt 2013. gada sākumā.

Papildus 29. panta darba grupai EDAU turpināja ciešu sadarbību ar iestādēm, kuras bija izveidotas, lai īstenotu ES lielpajoma IT sistēmu kopīgu uzraudzību.

Viens no svarīgākajiem EDAU uzdevumiem šo sadarbības pasākumu jomā ir saistāms ar **EURODAC**. **EURODAC** Uzraudzības koordinācijas grupā ietilpst valsts datu aizsardzības iestāžu un EDAU pārstāvji. Mēs nodrošinām arī grupas sekretariātu, un, pildot šo funkciju, 2012. gadā sarīkojām divas tikšanās Briselē — vienu jūnijā un otru novembrī. Viens no grupas nozīmīgākajiem gada panākumiem bija **EURODAC** Valsts piekļuves punktu (VPP) standartizēts pārbaudītais plāns, ko pieņēma novembrī rīkotajā sanāksmē. Aptaugas mērķis ir sniegt atbalstu valsts līmeņa pārbaudēs.

Ar līdzīgiem noteikumiem reglamentē **Muitas informācijas sistēmas (CIS)** uzraudzību, saistībā ar kuru EDAU noorganizēja divas CIS uzraudzības koordinācijas grupas sanāksmes 2012. gadā (jūnijā un decembrī). Jūnija sanāksmē grupa kopā ar Muitas kopīgo uzraudzības iestādi (KUI) pieņēma kopīgu atzinumu par **FIDE** rokasgrāmatu un darbības ziņojumu par diviem iepriekšējiem gadiem. Decembra sanāksmē EDAU iepazīstināja ar **OLAF** provizorisko pārbaudīto novērtējuma galvenajiem jautājumiem. Pēc tam Komisija (**OLAF**) sniedza prezentāciju par jaunākajām tendencēm Padomes Regulas Nr. 515/97 ietekmes novērtējumā Regulas 515/97 grozījuma aktualitātēm un CIS tehnisko jautājumu attīstību.

Vizu informācijas sistēma (VIS) ir informācijas datubāze, kurā iekļauti arī biometriskie dati par trešo valstu pilsoņu vīzu pieprasījumiem. Mēs 2012. gada novembrī savās telpās noorganizējām VIS Uzraudzības koordinācijas grupas pirmo sanāksmi. Grupā darbojas valstu DAI un EDAU, un tās uzdevums ir pārraudzīt šīs sistēmas pakāpenisku ieviešanu, aplūkot, piemēram, jautājumus par dalībvalstu kopējo uzdevumu uzticēšanu ārpalpojumu sniedzējiem, kā arī dalīties valstu pieredzē.

Sadarbība **starptautiskajos forumos** joprojām piesaista EDAU uzmanību, jo īpaši tas attiecas uz Eiropas un starptautiskajām datu aizsardzības un privātuma komisāru konferencēm. Eiropas konference notika Luksemburgā 2012. gadā, un tā bija vērsta uz aktualitātēm ES, Eiropas Padomes un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) datu aizsardzības regulējumu modernizācijā. Oktobrī Urugvajā notika starptautiska konference par vispārējo tēmu “Līdzsvarota privātā dzīve un tehnoloģijas” (*Privacy and Technology in Balance*), kurā īpaši tika akcentētas jaunietekmes valstis un jautājumi, kas saistīti ar profilēšanu un lieliem datiem.

Pildot novērotāja funkcijas ar tiesībām iesaistīties, 2012. gadā EDAU piedalījās divās 108. Konvencijas konsultatīvās komitejas sanāksmēs, no kurām viena notika septembrī, bet otra — novembrī.

Pasaules Muitas organizācija (PMO) ar mūsu atbalstu no 2012. gada 8. novembra līdz 9. novembrim Briselē rīkoja 4. Starptautisko darbsemināru par datu aizsardzību starptautiskās organizācijās. Darbseminārā pulcējās ES iestāžu un struktūru un starptautisku organizāciju speciālisti, lai pārrunātu labu praksi un dalītos tajā. Divu dienu pasākuma laikā tika izveidotas vairākas speciālistu grupas, ko vadīja gan EDAU, gan PMO pārstāvji.

3 Atzinums 05/2012 par mākoņdatošanu — 196. panta darba grupa, 01.07.2012.

GALVENIE UZDEVUMI 2013. GADĀ

Kopējā stratēģijā 2013./2014. gadam 2013. gadā ir paredzēts veikt turpmāk minētos uzdevumus. Par rezultātiem tiks ziņots 2014. gadā.

Uzraudzība un īstenošana

Ex post provizoriskas pārbaudes

Ex-post paziņojumu pieņemšanas periods tuvojas beigām, jo mēs uzskatām, ka ES iestādēm un struktūrām ir bijis pietiekami daudz laika, lai mums paziņotu par savām esošajām datu apstrādes darbībām, ņemto vērā to, ka EDAU tika izveidots 2004. gadā. Šajā nolūkā 2012. gada jūlijā EDAU rakstīja ES iestādēm un struktūrām, aicinot tās noteikt visu ex-post provizorisko pārbaūžu paziņojumu galīgo termiņu 2013. gada jūnijā. Paredzams, ka šī iemesla dēļ 2013. gada pirmajā pusgadā paaugstināsies mūsu darba slodze.

Norādījumi un apmācība

Pārskatbildības jēdziena ieviešana datu aizsardzības regulējuma paredz, ka ES administrācijām būs jāveic visi vajadzīgie pasākumi atbilstības nodrošināšanai. EDAU uzskata, ka DAI un DAK ir liela nozīme jebkurā pārskatbildības programmā. Lai atbalstītu viņu darbu, mēs turpināsim sniegt norādījumus un apmācības, kā arī sekmēt ciešu kontaktu veidošanu DAI tīklā.

Ciešāks dialogs ar ES iestādēm

Saistībā ar mūsu stratēģijas 2013./2014. gadam pirmo uzdevumu mēs uzturēsim ciešus kontaktus un dialogu ar ES iestādēm, lai sekmētu iestāžu konteksta labāku izpratni un veicinātu pragmatisku un praktisku regulas piemērošanu. Šis dialogs varētu izpausties vairākos veidos, bet jo īpaši kā konkrētai tēmai veltīti darbsemināri, sanāksmes vai telefonu konferences.

Vispārējās izvērtēšanas pārbaudes

EDAU grasās visās ES iestādēs un struktūrās veikt jaunu vispārēju izvērtēšanas pārbaudi. Tā notiek kā daļa no parastās pārbaudes, kurā mēs pieprasām rakstisku atbildi par noteiktiem attiecīgu pienākumu atbilstības rādītājiem. Šā pētījuma secinājumi palīdzēs noteikt iestādes, kuras atpakaļ savas atbilstības programmas īstenošanā, un risināt atklātās neatbilstības.

Apmeklējumi

Mēs turpināsim veikt pasākumus, lai uzlabotu informētību visos vadības līmeņos, un, ja nepieciešams, izmantosim savas īstenošanas pilnvaras. Mēs apmeklēsim tās struktūras, kuras ar mums atbilstoši nesazinās vai nepārprotami nepietiekami iesaistās datu aizsardzības regulas prasību ievērošanā.

Pārbaudes

Mēs grasāmies vēl sīkāk noteikt mūsu pārbaūžu politiku un sīkāk izstrādāt ar pārbaudes procesu saistīto procedūru. Mēs turpināsim veikt mērķtiecīgas pārbaudes ne vien tajās jomās, kurās esam piedāvājuši norādījumus, bet arī tad, ja vēlēsimies veikt statusa pārbaudi.

Politika un konsultācijas

EDAU kā padomdevēja galvenais pienākums ir nodrošināt, lai ES likumdevējs būtu informēts par datu aizsardzības prasībām un integrētu datu aizsardzību jaunajos tiesību aktos, kā arī izklāstītu mūsu izstrādātās darbības šī uzdevuma sasniegšanai. Mūsu izaicinājums šobrīd ir pildīt savus arvien nozīmīgākos uzdevumus likumdošanas procedūrā un savlaicīgi un autoritatīvi paplašināt konsultācijas ar arvien ierobežotākiem resursiem. Tāpēc mēs izmantojam savu politikas jautājumu uzskaites reģistru, lai atlasītu stratēģiski svarīgus jautājumus, kas kļūs par mūsu konsultāciju darba pamatu 2013. gadā (uzskaites reģistrs un tam pievienotā piezīme ir publicēti mūsu tīmekļa vietnē)

Virzībā uz jaunu datu aizsardzības tiesisko regulējumu

Mūsu prioritāte būs jauna datu aizsardzības tiesiskā regulējuma ES nemītīgas pārskatīšanas process, un mēs turpināsim piedalīties debatēs turpmākajos likumdošanas procedūras pasākumos, ja tas būs vajadzīgs.

Tehnoloģiju attīstība un digitālā programma, intelektuālā īpašuma tiesības un internets

Vēl viena joma, kurai mēs pievērsīsim uzmanību 2013. gadā, būs tehnoloģiju attīstība, jo īpaši saistībā ar internetu, kā arī attiecīgā politiskā reakcija. Temati būs saistīti ar Eiropas Elektroniskās identifikācijas, autentifikācijas un paraksta sistēmu un interneta uzraudzības jautājumiem (piemēram, intelektuālā īpašuma tiesību īstenošana un izņemšanas procedūras), kā arī mākoņdatošanas pakalpojumiem.

Turpmāka brīvības, drošības un tiesiskuma telpas attīstīšana

Attiecīgie gaidāmie priekšlikumi ietver Eiropas Prokuratūras izveidošanu cīņai pret noziegumiem, kas ietekmē ES budžetu, kā arī EUROJUST reformu. Mēs arī turpināsim no pērnā gada pārņemtās iniciatīvas, piemēram, EUROPOL reformu un viedrobežu iniciatīvu paketi. Mēs arī cieši uzraudzīsim sarunas ar trešajām valstīm par datu aizsardzības nolīgumiem.

Finanšu sektora reformas

Mēs turpināsim vērot un kontrolēt jaunus priekšlikumus par finanšu tirgu un to dalībnieku regulējumu un uzraudzību, ciktāl tie ietekmē tiesības uz privāto dzīvi un datu aizsardzību. Tas viss kļūst vēl svarīgāks, saņemot arvien vairāk priekšlikumu par finanšu sektora saskaņošanu un centrālo uzraudzību.

E-veselība

Saistībā ar pieaugošo tendenci veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā iekļaut digitālās tehnoloģijas, šajā regulējumā ir sevišķi svarīgi izstrādāt skaidrus noteikumus par personas datu izmantošanu, jo īpaši ņemot vērā veselības datu konfidencialo raksturu. Mēs vērosim attīstību šajā jomā un, ja nepieciešams, iejauksimies.

Citas iniciatīvas

Mēs plānojam publicēt tā dēvētos *perspektīvos atzinumus*, kas būtu vērtīgs ieguldījums, lai turpmāk izplatītu datu aizsardzības pamatprincipus, un mazinātu bažas citās ES politikas jomās, piemēram, konkurencē un tirdzniecībā.

Sadarbība

Īpašu uzmanību pievērsīsim Stratēģijas 2013./2014. gadam īstenošanai attiecībā uz sadarbību ar citām datu aizsardzības iestādēm, starptautiskām organizācijām un mūsu pienākumiem saskaņotās uzraudzības jomā.

Saskaņota uzraudzība

Mēs turpināsim darbību *EURODAC*, *CIS* un *VIS* saskaņotā uzraudzībā. Otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmai (*SIS II*) arī tiks veikta saskaņota uzraudzība; tās uzsākšana ir plānota 2013. gadā. Mēs arī pārbaudīsim šo sistēmu centrālās nodaļas, ja tas būs vajadzīgs vai būs noteikts tiesību aktos.

Sadarbība ar datu aizsardzības iestādēm

Turpināsim aktīvi piedalīties 29. panta darba grupas pasākumos un sekmīgā darbā, nodrošinot to un EDAU atbilstību un sinerģiju saskaņā ar mūsu attiecīgajām prioritātēm. Mēs arī uzturēsīsim savas labās attiecības ar valstu DAI. Kā referents specifiskās lietās mēs vadīsim un sagatavosim 29. panta darba grupas atzinumu pieņemšanu.

Datu aizsardzība starptautiskās organizācijās

Tādēļ EDAU turpinās vērsties pie starptautiskām organizācijām, organizējot ikgadēju darbsemināru, kura mērķis ir palielināt informētību un apmainīties labas prakses pieredzē.

Citas jomas

Informācija un saziņa

Saskaņā ar mūsu Stratēģiju 2013./2014. gadam EDAU turpinās palielināt informētību par datu aizsardzību ES administrācijā, bet mēs pieliksim arī pūles, lai personas informētu par viņu pamattiesībām uz privāto dzīvi un datu aizsardzību. Šajos centienos ietilps: mūsu tīmekļa vietnes atjaunināšana un tālāka izstrāde, jaunu saziņas rīku izstrāde pamatdarbību redzamības palielināšanai, skaidri saprotamas valodas lietošana, lai padarītu pieejamākus tehniskos jautājumus, sniedzot piemērus, kuri sabiedrībai ir viegli atpazīstami.

Resursu pārvaldība un CR funkcijas profesionalitāte

Pašreizējā bargajā ekonomiskajā situācijā, kad ir "jādara vairāk, izmantojot mazāk līdzekļu", tiks izstrādāta kvalitātes vadības stratēģija, kas iestādei ļaus visefektīvāk pildīt tās uzdevumus. Tajā būs:

- īpaši izcelta jaunā apmācību politika, kas paredzēta profesionālo prasmju apguves sekmēšanai, karjeras attīstības veicināšanai un darba rezultātu uzlabošanai,
- atjaunoti centieni panākt labāku plānošanu, darbības rezultātus un finanšu resursu izlietojuma uzraudzību,
- stratēģiskāka pieeja cilvēkresursu pārvaldībai, un
- pilnīga kvalitātes vadības sistēma, kas tiks izstrādāta un ieviesta, nosakot skaidru saistību starp iekšējās kontroles standartiem, riska pārvaldību un kopējo novērtēšanas regulējumu.

Mēs izdosim arī stratēģisku atskaiti par vidējā termiņā un ilgtermiņā vajadzīgajiem resursiem, jo īpaši saistībā ar topošo Eiropas Datu aizsardzības padomi.

Informācijas tehnoloģiju infrastruktūra

Gada gaitā mēs plānojam laist klajā mūsu jauno lietu pārvaldības sistēmu, lai varētu sniegt rezultātus vēlamojā termiņā, veltot pienācīgu uzmanību nepieciešamajām drošības un datu aizsardzība garantijām.

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs

2012. gada pārskata ziņojums – Kopsavilkums

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs

2013 — 12 lpp. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9242-014-7

doi:10.2804/55607

KĀ SAŅEMT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi:

- izmantojot *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- Eiropas Savienības pārstāvniecībās un delegācijās.
Informāciju saziņai varat iegūt tīmekļa vietnē <http://ec.europa.eu>
vai sūtīt faksu uz +352 2929-42758.

Maksas izdevumi

- izmantojot *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>).

Maksas abonementi (piemēram, ikgadējie Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša izdevumi un Eiropas Savienības Tiesas judikatūras krājumi):

- izmantojot Eiropas Savienības Publikāciju biroja tirdzniecības aģentus (http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm).

EIROPAS DATU
AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

QT-AB-13-001-LV-N

*EDAU – Eiropas datu
aizsardzības uzraudzītājs*

www.edps.europa.eu

Publikāciju birojs

@EU_EDPS

ISBN 978-92-9242-014-7

9 789292 420147